

Mae-Moh Forest Plantation Management Summary

บทสรุปการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน สวนป่าแม่เมาะ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

สวนป่าแม่เมาะ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง

สวนป่าแม่เมาะ เป็นหน่วยพื้นที่โครงการปลูกสร้างสวนป่าที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ตามที่สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติเสนอเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2510 ซึ่งเป็นหนึ่งในหกหน่วยสวนป่าที่ได้รับอนุมัติตามโครงการดังกล่าว หลังจากนั้นได้ดำเนินการปลูกสร้างสวนป่าไม้สักเป็นหลัก โดยการนำหลักวิชาการด้านการจัดการป่าไม้ และวนวัฒนวิทยามาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น โดยการปลูกสร้างสวนป่าในระบบหมู่บ้านป่าไม้ซึ่งเป็นการผสมผสานการพัฒนาชนบท การเกษตร และระบบการปลูกสร้างสวนป่าที่ใช้ในการป่าไม้ประเทศพม่า เรียกว่า Tuangya System สำหรับหมู่บ้านป่าไม้ที่ อ.อ.ป. จัดตั้งขึ้นนั้นได้ประยุกต์ดัดแปลงให้เข้ากับสังคมไทยมากขึ้น โดยเรียกว่า Modified Tuangya System และต่อมาได้มีการพัฒนารูปแบบการบริหารงานใหม่เพื่อรองรับการจัดการด้านสวนป่าและได้มีการกำหนดโครงการปลูกสร้างสวนป่าให้สวนป่าแม่เมาะ (และศูนย์ผลิตกล้าไม้) เป็นสวนป่าโครงการที่ 1 ซึ่งเป็นโครงการปลูกสร้างสวนป่าที่ดำเนินการด้วยทุนของ อ.อ.ป.

งานสวนป่าแม่เมาะ สังกัดองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง สำนักงานองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบน ที่ตั้งสำนักงานสวนป่า เลขที่ 126 หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง พิกัด (UTM) 576618 E / 2037124 N ระยะทางห่างจากจังหวัด ลำปาง 32 กิโลเมตร ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ย 300 – 500 เมตร ปริมาณฝนตกทั้งปี 858.60 มิลลิเมตร อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.99 องศา ต่ำสุดเฉลี่ย 19.68 องศา (ปี 2563)

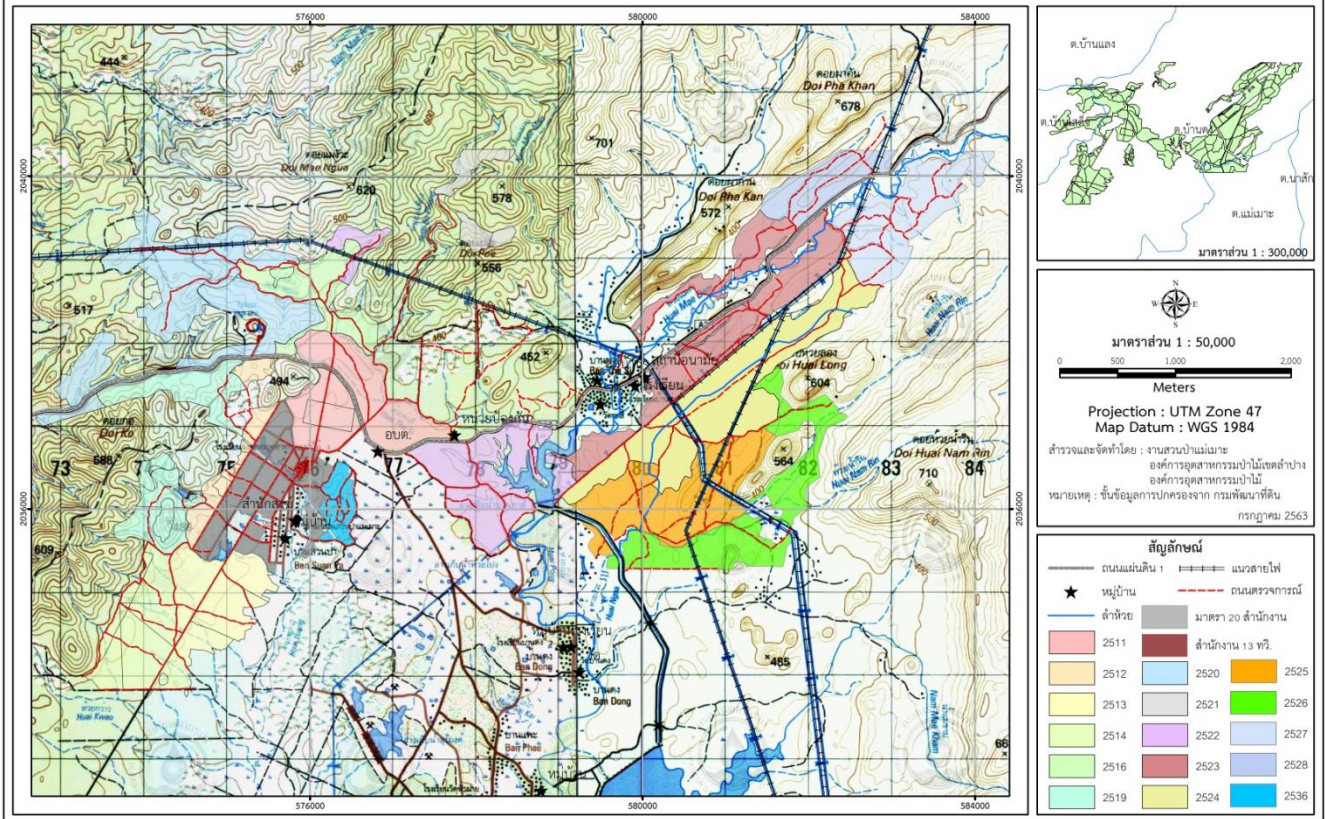
การดำเนินงานของสวนป่าได้เริ่มปลูกสร้างสวนป่าตั้งแต่ปี 2511 ดำเนินการเรื่อยมาจนถึงปี 2528 และได้รับอนุญาตพื้นที่เพิ่มเติมในปี 2536 จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพื้นที่สวนป่าได้ส่งมอบคืนกรมป่าไม้ในบางส่วนเพื่อจัดสรรที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินของสมาชิกหมู่บ้านป่าไม้ (บ้านสวนป่าแม่เมาะ) และพื้นที่บางส่วนส่งมอบเพื่อกิจการของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.แม่เมาะ) ปัจจุบันมีพื้นที่บริหารจัดการโดยงานสวนป่าแม่เมาะทั้งสิ้น 13,858.87 ไร่ โดยดำเนินการปลูกไม้สักจำแนกตามแปลงปีที่ปลูก และได้รับอนุญาตจดทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่า ตามพ.ร.บ.สวนป่า 2535 ทั่วประเทศ

ในปี พ.ศ. 2563 ได้ดำเนินการตามแผนการทำไม้รอบตัดฟันสุดท้าย เนื้อที่ 417 ไร่ และดำเนินการปลูกเสริมไม้สักรอบตัดฟันที่ 2 เนื้อที่ 387 ไร่ รวมทั้งบำรุงดูแลรักษาสวนป่าแปลงเก่าอายุ 2 – 4 ปี นอกจากนี้งานศูนย์ผลิตกล้าไม้ได้ดำเนินการผลิตและแจกจ่ายกล้าไม้สักและไม้กระยาเลยเพื่อแจกจ่ายให้แก่สวนป่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้และจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้แก่ อ.อ.ป. ด้วย

แผนที่แสดงพื้นที่การดำเนินกิจกรรมของงานสวนป่าแม่เมาะ

แผนที่แสดงการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน เนื้อที่รวม 13,858.87 ไร่ ประจำปี 2563
 ของงานสวนป่าแม่เมาะ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

ระบบการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน (Sustainable Forest Plantation Management System)

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีนโยบายมุ่งเน้นให้สวนป่าในสังกัดดำเนินการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ระบบการจัดการสวนป่าที่เป็นสากลโดยการปลูกสร้างสวนป่า ค้ำครองรักษาบูรณะป่าไม้เพื่อประโยชน์แก่การป่าไม้ โดยได้กำหนดพันธกิจด้านธุรกิจ ประกอบด้วย การพัฒนาที่ดินสวนป่า โดยอนุรักษ์และพัฒนาให้เป็นสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นรากฐานการผลิตไม้และบริการ ส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจสู่ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่นอย่างครบวงจร เพื่อตอบสนองความต้องการใช้ไม้ของประเทศอย่างพอเพียงและยั่งยืน ส่งเสริมสนับสนุนธุรกิจอุตสาหกรรมไม้ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและธุรกิจบริการที่มีป่าไม้เป็นพื้นฐานให้ประชาชนได้รับบริการที่ได้มาตรฐาน มีการจัดการด้านการตลาดอย่างครบวงจร พัฒนาระบบและสร้างกลไกการตลาดไม้เศรษฐกิจอย่างเป็นธรรม เพื่อให้การปลูกไม้เศรษฐกิจได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าและยั่งยืน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมและพัฒนาสังคม ชุมชนท้องถิ่นโดยใช้สวนป่าเป็นฐานในการดำเนินงานช่วยเหลือสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่เกษตรกรรอบเขตสวนป่าตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยประชาชนมีส่วนร่วม

การจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนประกอบด้วยความยั่งยืน 3 ประการ

- ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
- ความยั่งยืนด้านสังคม
- ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ

วัตถุประสงค์ในการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

- รักษาสภาพสิ่งแวดล้อมในสวนป่า
- ส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่อนุรักษ์ของสวนป่า
- ฟื้นฟูสภาพธรรมชาติในสวนป่า
- อนุรักษ์แหล่งที่อยู่อาศัยของพืช และสัตว์หายากที่ถูกคุกคามและใกล้สูญพันธุ์
- ส่งเสริมสภาพด้านสังคม คุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน ท้องถิ่น
- สนับสนุนประสิทธิภาพของการใช้ประโยชน์สูงสุดของผลผลิตไม้จากสวนป่า

อัตรากำลังการบริหารจัดการงานสวนป่าแม่เมาะ

การดำเนินงานการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนของงานสวนป่าแม่เมาะ

1. ด้านเศรษฐกิจ

- พื้นที่ให้ผลผลิตทั้งหมด 11,141.59 ไร่
- ความเพิ่มพูนเฉลี่ย (AYI) 0.14 ลบ.ม./ไร่/ปี
- ความเพิ่มพูนทั้งปีของสวนป่า 1,559.82 ลบ.ม./ปีหรือประมาณ 1,600 ลบ.ม./ปี

* ข้อมูลดังกล่าว ได้จากการสำรวจปริมาณกำลังผลิตของสวนป่าแม่เมาะ ประจำปี 2562

การทำไม้ประจำปี 2564

- แปลง 2525 เนื้อที่ 375 ไร่ ปริมาตร 1,500.00 ลบ.ม.
- รวมทั้งหมด 1,500 ลบ.ม.

แผนการทำไม้ของงานสวนป่าแม่เมาะ ระยะ 5 ปี

ปีที่ดำเนินการ	แปลงปี	เนื้อที่ (ไร่)	ปริมาตร (ลบ.ม.)	วิธีการตัดสาง
2564	2525	375.00	1,500.00	14,250,000.00
2565	2525	222.60	1,450.00	13,775,000.00
	2544/2514	336.92	300.00	1,050,000.00
2566	2525	201.50	1,300.00	12,350,000.00
	2546/2511	588.31	700.00	2,450,000.00
	2546/2513	361.15	500.00	1,750,000.00
2567	2525	191.08	1,250.00	11,875,000.00
	2547/2513	110.66	200.00	1,900,000.00
2568	2526	220.72	1,500.00	14,250,000.00
	2547/2516	291.28	400.00	1,400,000.00

การปลูกสร้างสวนป่า ประจำปี 2564

- สวนป่าดำเนินการปลูกเสริมไม้สัก (รอบตัดฟันที่ 2) แปลงปี 2564/2524 เนื้อที่ 419 ไร่ พร้อมทั้งบำรุงดูแลตามแผนการดำเนินงานจัดการสวนป่าไม้สักแปลงปลูกเสริม (รอบตัดฟันที่ 2)
- ดำเนินการบำรุงดูแลสวนป่าไม้สักแปลงเก่า และป้องกันการลักลอบขโมยไม้และบุกรุกพื้นที่ภายในเขตรับผิดชอบ เนื้อที่ 13,858.87 ไร่

แผนการดำเนินงานปลูกเสริมไม้สัก (รอบตัดพื้นที่ 2) ระยะ 5 ปี

ลำดับ	ปีที่ปลูกเสริม รอบตัดพื้นที่ 2	แปลงปี ปลูกสร้างเดิม	พื้นที่ปลูกเสริมรอบตัดพื้นที่ 2 (ไร่)	งบประมาณ (บาท)
1	2564	2524	419	1,257,000
2	2565	2525	375	1,125,000
3	2566	2525	222	66,6000
4	2567	2525	201	60,3000
5	2568	2526	191	57,3000

2. ด้านสิ่งแวดล้อม

พื้นที่สวนป่าแม่เกาะมีลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขา สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 300 – 350 เมตร สภาพป่าทั่วไปเป็นป่าเบญจพรรณแล้งและเต็งรังมีพรรณไม้ตามธรรมชาติที่สำคัญได้แก่ สัก แดง ประดู่ป่า เต็ง รัง ยางพลวง ฯลฯ ทรัพยากรสัตว์ป่าที่พบสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ได้แก่ หมูป่า กระรอก กระแต ตุ่น แมวดาว สัตว์เลื้อยคลาน ได้แก่ กิ้งก่าสวน แย้ ตะกวด เต่าเหลือง และงูชนิดต่าง ๆ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ได้แก่ กบนา เขียดจิก คางคกบ้าน เขียดตะปาด นก ได้แก่ เขี่ยวชนิดต่าง ๆ ไก่ป่า นกยางเขนดง นกตะขาบทุ่ง นกปรอด นกกระปูด นกกระราง และนกเขา เป็นต้น

สวนป่าได้กำหนดพื้นที่อนุรักษ์รวมกันทั้งสิ้น 823.63 ไร่ (รวมพื้นที่ HCVA 205.024ไร่)คิดเป็น 5.94 % ของเนื้อที่สวนป่าทั้งหมด (13,858.87 ไร่) โดยแบ่งพื้นที่อนุรักษ์ ออกเป็นแต่ละประเภท ดังนี้

- 1.พื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream Bank)
- 2.พื้นที่แนวกันชน (Buffer Zone)
- 3.พื้นที่ป่ากึ่งธรรมชาติ(Semi natural)
- 4.พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (HCVA)

ผลการตรวจสอบสถานภาพ (Status) ของแมลง พรรณพืช พันธุ์สัตว์ ที่สำรวจพบ

แมลงไม่พบแมลงที่มีสถานภาพตามIUCN REDLIST/THAILAND REDLIST แต่พบแมลงที่อยู่ในอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ หรืออนุสัญญาไซเตส(CITES) ตามบัญชีหมายเลข 2 (Appendix II) (A2) จำนวน 1 ชนิด คือผีเสื้ออุทอง

สัตว์ป่ามีสถานภาพการอนุรักษ์ตามการจัดของ IUCN (2555) มีความกังวลน้อย(least concern จำนวน 15 ชนิด เป็นสัตว์ป่ามีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (Vulnerable Endangered) จำนวน 1 ชนิดได้แก่เสียดและสัตว์ป่าใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง (Critically Endangered) 1 ชนิดคือนิมหรือลินสัตว์ป่าเพื่อการอนุรักษ์ตามเกณฑ์ของ ONEP 2005 เป็นสัตว์ป่ามีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (Vulnerable)1 ชนิดคือหมาจิ้งจอกใกล้ถูกคุกคาม (Near Threatened) 2 ชนิดคือนิมหรือลินและเสียดมีความกังวลน้อย (least concern) 1 ชนิดคือเม่นใหญ่ และเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าพ.ศ. 2535 จำนวน 7 ชนิดและเป็นสัตว์ป่าสงวนตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าพ.ศ. 2535 จำนวน 1 ชนิดได้แก่เสียด

นกป่าพบนกป่าจำนวนทั้งสิ้น 71 ชนิดเป็นนกประจำถิ่น 58 ชนิดเป็นนกอพยพเข้ามาในฤดูหนาวและประจำถิ่น 12 ชนิดเป็นนกที่เข้ามาในฤดูหนาว 1 ชนิดพิจารณาสถานภาพทางการอนุรักษ์ตามที่จัดโดย IUCN (2012) ที่พิจารณาสถานภาพสัตว์ป่าตลอดทั้งแหล่งการกระจายในธรรมชาติพบว่าเป็นนกที่มีสถานภาพเป็นกังวลน้อย (least concern) จำนวน 71 ชนิดและส่วนใหญ่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าพ.ศ. 2535 คือมีจำนวน 65 ชนิด

สัตว์เลื้อยคลานพบสัตว์เลื้อยคลานจำนวน 28 ชนิดสัตว์เลื้อยคลานทั้งหมดเป็นสัตว์ป่าประจำถิ่น (resident) มีสถานภาพตามการจัดของ IUCN (2555) เป็น least concern จำนวน 5 ชนิดเป็นสัตว์ป่ามีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (Vulnerable Endangered) 3 ชนิดคือ จูงอางงูหลามและเต่านาสถานภาพของสัตว์ป่าเพื่อการอนุรักษ์ตามเกณฑ์ของ IUCN 2005 เป็นสัตว์ป่ามีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (Vulnerable) 1 ชนิดคือเต่านาใกล้ถูกคุกคาม (Near Threatened) 1 ชนิดคือแย้

พรรณพืช นอกจากไม้สัก สามารถพบพรรณพืชที่เป็นอาหารให้กับชุมชนโดยรอบได้หลากหลายชนิดเช่น มะกอกป่าสลิบกุกอีรอกลายแคหัวหมูแคหางค่างเพกาสมอพิเภกคาแสดเสี้ยวป่ากระบกจิกนาจี่ป่าปอปิดมะเดื่อปล้องมะเดื่อหอมกล้วยผามะขามป้อมเฒ่าไขปลาทูราป่าตะขบป่าตะคร้อพ้อคำตีเมียกระเจียวขาวป่าและเปราะต่างกลุ่มไม้ไผ่ เช่นไผ่ข้าวหลามไผ่ซางไผ่บงไผ่ป่าและไผ่ไร่(ตามผลการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่สวนป่าแม่เกาะสำรวจโดยมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2559)

พื้นที่ที่มีคุณค่าด้านการอนุรักษ์สูง(HCVA)

หมายถึงพื้นที่ที่มีคุณค่าด้าน ชีววิทยา นิเวศวิทยา สังคม หรือวัฒนธรรมซึ่งคุณค่าเหล่านี้ถือว่ามีความโดดเด่น และมีความสำคัญยิ่งในระดับชาติ ระดับภูมิภาคหรือในระดับโลก ซึ่งคุณค่าเพื่อการอนุรักษ์อย่างสูงนี้ จำเป็นอย่างยิ่งต้องได้รับการคุ้มครอง รวมถึงต้องสร้างมาตรการหรือแผนเพื่อการจัดการและติดตามเพื่อให้แน่ใจสิ่งที่ได้รับการพิจารณาให้อยู่ในสถานภาพ HCV นั้นยังคงอยู่หรือได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น

จากการสำรวจและลงความเห็นกับชุมชนในการกำหนดพื้นที่ HCV ในพื้นที่สวนป่าแม่เกาะ ได้แบ่งพื้นที่ HCV แต่ละประเภทความสำคัญ ดังนี้

1. HCV 1.3 Endemic species:พื้นที่ที่เป็นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ประจำถิ่น
2. HCV 5 Basic needs of local communities:ฝายท่าสี่
- 3.HCV 6 Cultural identity of local communities: สุสานหอยและพื้นที่อนุรักษ์ดอยผาก้าน

การจัดการและการตรวจติดตามงานสวนป่าแม่เกาะได้จัดชุดสำรวจและดูแลพื้นที่ HCV โดยการบันทึกลงในแบบบันทึกตรวจติดตามพื้นที่ HCV เมื่อพบความเสียหาย หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดความเสียหายต่อพื้นที่ เพื่อนำไปสู่แนวทางการป้องกันและแก้ไขต่อไป

ผลการตรวจติดตามจากการสำรวจตรวจติดตามไม่พบความเสียหาย และผลกระทบจากการประกอบกิจกรรมของทางสวนป่าแม่เกาะ และจากปัจจัยภายนอก ต่อพื้นที่ HCV แต่อย่างใด แต่มีแนวโน้มของไฟป่าในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งงานสวนป่าฯได้จัดทำแผนการป้องกันไฟป่า โดยการทำแนวกันไฟ และตรวจตราป้องกันพื้นที่ดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นเป็นกรณีพิเศษ

พื้นที่ที่มีคุณค่าด้านการอนุรักษ์สูง (HCV) แต่ละประเภท

พื้นที่ที่มีคุณค่าด้านการอนุรักษ์สูง (High Conservation Value Area : HCV)

HCV 6 : Cultural identity of local communities พื้นที่อนุรักษ์ติดอยผากัน ตอยผากันเป็นบริเวณที่พบภาพเขียนสีของมนุษย์ยุคโบราณ มีอายุประมาณ 6,000 - 12,000 ปี เนื่องจากพื้นที่สวนป่าอยู่ใกล้กับบริเวณดังกล่าว จึงได้กันพื้นที่บางส่วนเพื่อการอนุรักษ์ เนื้อที่ประมาณ 11.45 ไร่

ตอยผากัน

ภาพเขียนสีโบราณ

สวนป่าแม่เมาะ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง

พื้นที่ที่มีคุณค่าด้านการอนุรักษ์สูง (High Conservation Value Area : HCV)

HCV 6 : Cultural identity of local communities สุสานหอยในเขตแปลงปี 2522 สุสานหอย เป็นซากฟอสซิลหอย อายุประมาณ 30 ล้านปี ชุมชนในบริเวณรอบสวนป่า ต้องการให้ทางสวนป่าอนุรักษ์พื้นที่บริเวณนี้ไว้ เนื้อที่ประมาณ 6.84 ไร่

สุสานหอย พบซากฟอสซิลหอยกระจายอยู่ในพื้นที่

สวนป่าแม่เมาะ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง

พื้นที่ที่มีคุณค่าด้านการอนุรักษ์สูง (High Conservation Value Area : HCV)

HCV 5 : Basic Need of local communities อ่างเก็บน้ำท่าสี่
สวนป่ากำหนดเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าด้านการอนุรักษ์เนื่องจาก
เป็นแหล่งกักเก็บน้ำ ชุมชนใช้ประโยชน์จากน้ำเพื่อการอุปโภคและจับสัตว์น้ำ
และยังเป็นแหล่งน้ำของสัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง สวนป่าได้พิจารณา
และเห็นถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของสวนป่า จึงได้กั้น
พื้นที่ ในเขตสวนป่าตามที่ตั้งในแผนที่ เพื่อการอนุรักษ์

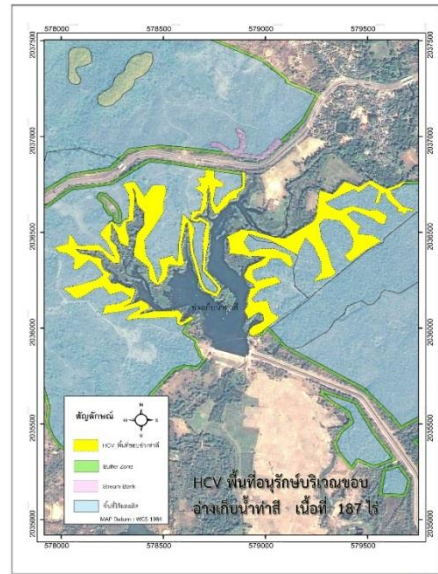
อ่างเก็บน้ำท่าสี่

หมายกำหนดเขตพื้นที่ HCV

ร่วมกับชุมชนในพื้นที่ HCV

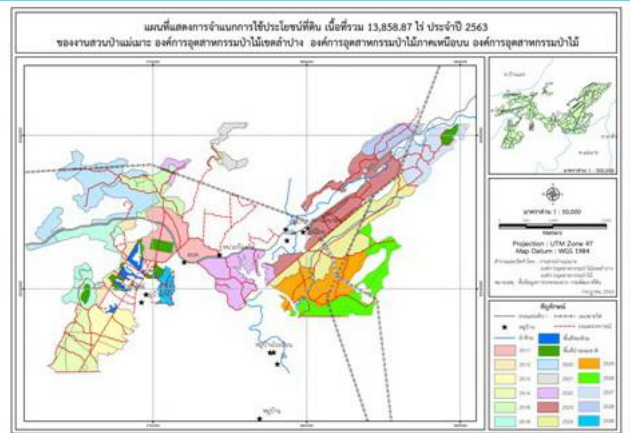
สวนป่าแม่เมาะ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตลำปาง

พื้นที่ที่มีคุณค่าด้านการอนุรักษ์สูง (High Conservation Values)

HCV 1.3 : Endemic species
(พื้นที่ที่เป็นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์ประจำถิ่น)

ได้แก่ ตุ่น ไก่ป่า หมูป่า เก้งและอีเห็น
พื้นที่ประมาณ 13,858.87 ไร่

การสำรวจผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม(SITE INSPECTION) ก่อนการทำไม้

จากการสำรวจพื้นที่ด้วยเครื่องมือแบบการสำรวจ Site Inspection ก่อนการทำไม้ของแปลงทำไม้สวนป่าแม่เมาะ ไม่พบพืชพรรณ และสัตว์ที่หายาก ใกล้สูญพันธุ์ รวมทั้งพื้นที่ HCV บริเวณพื้นที่แปลงทำไม้และทางงานสวนป่าแม่เมาะ ได้กำหนดแนวทางการจัดการเพื่อป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ปฏิบัติตามแนวทาง ดังนี้

1. กำหนดแนวกันชน (Buffer Zone) หรือไม้ใกล้ทางตรวจการ
2. ละเว้นการทำไม้บริเวณพื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream Bank) รวมถึงปลูกเสริมไม้ป่า เช่น ประดู่ แดง มะค่าโมง และต้นไผ่ในพื้นที่
3. สร้างฝายดักตะกอน และชะลอความชุ่มชื้น บริเวณลำห้วยที่อยู่ในพื้นที่ทำไม้ รวมทั้งบริเวณใกล้พื้นที่ทำไม้
4. การเหลือต้นไม้วัวในบริเวณพื้นที่ ที่เสี่ยงต่อการพังทลายของดิน
5. งดเว้นการตัดถนนป่าไม้ใหม่ รวมทั้งระมัดระวังเมื่อจำเป็นต้องสร้างถนนป่าไม้

3.ด้านสังคม

ที่ตั้งสำนักงานและพื้นที่บริหารจัดการของสวนป่าแม่เมาะ ตั้งอยู่ในเขตปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลบ้านดง โดยการดำเนินกิจการของสวนป่า ได้มีการจ้างเหมาแรงงานซึ่งอยู่ในพื้นที่ เพื่อสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในชุมชนรอบสวนป่า ทั้งนี้งานสวนป่าได้จัดสวัสดิการต่างๆที่เหมาะสมแก่การทำงานในแต่ละประเภท เช่น อุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัย การจัดประกันภัย ชุดปฐมพยาบาลตามกฎหมายกระทรวง เป็นต้น ซึ่งครอบคลุมและเพียงพอต่อความต้องการในงานแต่ละประเภท

การสำรวจชุมชนพื้นเมืองท้องถิ่นหรือกลุ่มชาติพันธุ์ ชนเผ่า มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันผลกระทบจากการดำเนินกิจการสวนป่า และสนับสนุนส่งเสริมความเป็นอยู่ของกลุ่มดังกล่าว โดยได้สืบค้น สืบหาข้อมูลจากแหล่งที่มาที่หลากหลาย เพื่อให้ผลสรุปที่ได้ถูกต้อง ครอบคลุม และไม่มีการตกหล่น ซึ่งได้แก่

1. เว็บไซต์แสดงที่ตั้งของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆในประเทศไทย
2. หน่วยงานราชการ ได้แก่ อำเภอ (ภูมิภาค), ตำบล (ท้องถิ่น), และที่เกี่ยวข้อง
3. กลุ่มสมาชิกในชุมชนรอบพื้นที่สวนป่า โดยเฉพาะผู้สูงอายุ

จากการสำรวจสามารถสรุปผลได้ว่า “ไม่พบว่ามีชุมชนพื้นเมืองท้องถิ่น กลุ่มชาติพันธุ์ หรือชนเผ่า” ที่อาศัยหรือเคยอาศัยในบริเวณพื้นที่บริหารจัดการของสวนป่าแม่เมาะ

การจ้างงานของสวนป่าแม่เมาะ ประจำปี 2563

สวนป่า	จำนวน (คน)			ค่าจ้าง (บาท/ปี)		
	พนง	จ้างเหมางานอื่นๆ	จ้างเหมา	เงินเดือน	จ้างอื่นๆ	ค่าจ้างเหมา
งานสวนป่าแม่เมาะ	10	8	70	2,219,390.00	1,508,239.00	5,681,450.00
รวมทั้งสิ้น				9,409,079.-		

นโยบายด้านสังคมของงานสวนป่าแม่เมาะ

1. พิจารณาจ้างแรงงานจากชุมชนท้องถิ่นใกล้ๆสวนป่าเป็นอันดับแรกและกำหนดค่าจ้างแรงงานด้วยความเป็นธรรม
2. มีการฝึกอบรมให้ความรู้พนักงานสวนป่าและคนงาน
3. ส่งเสริมอุปกรณ์และเครื่องมือด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
4. ส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพให้กับคนงาน
5. สนับสนุนด้านการศึกษาและศาสนา
6. จำหน่ายไม้สักของสวนป่าประมาณ 30% ให้กับชุมชนท้องถิ่นและหมู่บ้านป่าไม้
7. สร้างโครงการความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น
8. ส่งเสริมด้านอุตสาหกรรมไม้ต่อเนื่อง
9. มีระบบแก้ไขข้อขัดแย้งกับชุมชนท้องถิ่น
10. มีพนักงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น
11. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการสวนป่า

ภาพการร่วมกิจกรรมทางสังคม กับชุมชนรอบพื้นที่สวนป่า

เข้าร่วมประชุมประจำเดือนหัวหน้าส่วนราชการ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง

ให้ความอนุเคราะห์กล้าไม้แก่ ชุมชน หน่วยงาน และสถานศึกษา เพื่อเป็นการสนับสนุนการปลูกป่าในโอกาสต่างๆ

ร่วมสนับสนุนงานกีฬาตีตบลบ้านดง ประจำปี 2563

ร่วมจัดงานนิทรรศการให้ความรู้และแจกจ่ายกล้าไม้ให้แก่ประชาชน ในงานกาชาดจังหวัดลำปาง ประจำปี 2563

จัดตั้งจุดบริการประชาชนในช่วงเทศกาลสงกรานต์ปีใหม่

ให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของสวนป่า แก่นิสิตสาขาภาควิชาวนวัฒนวิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เข้าร่วมประชุมรับแนวทางและมาตรการในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID 19 ที่ศูนย์ราชการอำเภอแม่เมาะ

เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาพระราชทาน

ร่วมสนับสนุนงานผ้าป่าวัดป่าแสงธรรมวนาราม หมู่บ้านสวนป่าแม่เมาะ

ถวายน้ำดื่มให้วัดป่าแสงธรรมวนาราม หมู่บ้านสวนป่าแม่เมาะ

กระบวนการค้นหาผู้มีส่วนได้ - ส่วนเสีย

โครงการส่งเสริมเกษตรกรให้ปลูกไม้เศรษฐกิจโดยงบประมาณจากภาครัฐ ประจำปี 2562

แผนการจัดการสวนป่า ระยะยาว 5ปี

ลำดับ	รายละเอียด	2563	2564	2565	2566	2567
1.	ด้านเศรษฐกิจ - แผนการทำไม้(ลบ.ม.) - แผนการปลูกเสริมฯ (ไร่)	1,500 384.00	1,500 419.00	1,750 375.00	2,500 222.60	1,450 201.50
2.	ด้านสังคม - กรมธรรม์อุบัติเหตุ (ปีละ) - ประชุมหารือร่วมกับชุมชน(ครั้ง) - มวลชนสัมพันธ์ปีละครั้งเป็นอย่างน้อย) - การจ้างแรงงาน (%) - การอบรม (ครั้ง)	1 1 ≥1 100 3	1 1 ≥1 100 3	1 1 ≥1 100 3	1 1 ≥1 100 3	1 1 ≥1 100 3
3.	ด้านสิ่งแวดล้อม - พื้นที่ HCV (จุด) - พื้นที่อนุรักษ์ (ไร่) - ต้นไม้อนุรักษ์ (ต้น) - การประเมินคุณภาพ ดิน แหล่งน้ำ (ครั้ง) - Site Inspection(ครั้ง/ปี/กิจกรรม) ก่อนและหลังทำไม้/ แปลงปี	3 823.631 9 2 2	3 823.631 9 2 2	3 823.631 9 2 2	3 823.631 9 2 2	3 823.631 9 2 2

ผลการดำเนินงานของสวนป่า ปี 2563

1. ด้านเศรษฐกิจ

ผลการทำไม้แปลง2524ปริมาตร1,570.85ลบ.ม. มีการจำหน่ายไม้ให้กับราษฎร ประชาชนทั่วไปเพื่อให้ได้ใช้ไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมาย สร้างรายได้ให้กับสวนป่าแม่เกาะ8.5ล้านบาท มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าจ้างเหมาแรงงาน เป็นเงินประมาณ 1.7 ล้านบาท

ด้านการปลูกเสริมไม้สัก (รอบตัดพื้นที่ 2) ปลูกเสริมไม้สักหลังการทำไม้384 ไร่ จ้างเหมาแรงงาน1.2ล้านบาท

ดูแลรักษาสวนป่าแปลงเก่า ใช้งบประมาณในการปลูกป่า บำรุง ดูแลรักษา จ้างเหมาแรงงาน 1 ล้านบาท

2. **ด้านสิ่งแวดล้อม** งานสวนป่าแม่เกาะ ดำเนินการจัดทำกิจกรรมตามแผนการจัดการ ที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น กิจกรรมการส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพ การสำรวจผลกระทบก่อนและหลังทำไม้ (site inspection) การตรวจติดตามต้นไม้อุรักษ์ การป้องกันไฟป่า การอนุรักษ์พื้นที่สองฝั่งลำห้วย พื้นที่แนวเขตป้องกันรอบนอก พื้นที่ป่ากึ่งธรรมชาติมีการควบคุม กำจัดสารเคมีและของเสียต่าง ๆ และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในการตรวจตราป้องกันรักษาพื้นที่HCV และพื้นที่ของสวนป่าแปลงปีต่างๆ มีค่าใช้จ่าย ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นจำนวนเงินประมาณ 5 หมื่นบาท

3. **ด้านสังคม** มีกิจกรรมด้านการบริการสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และหน่วยงานต่างๆในท้องถิ่น การทำประกันชีวิตกลุ่มให้คนงานการฝึกอบรมคนงานด้านความปลอดภัยต่าง ๆ การจัดรายการวิทยุให้ความรู้และส่งเสริมการปลูกป่า เป็นต้นการจ้างแรงงานชุมชนรอบสวนป่าทำให้ชุมชนมีงานทำและมีรายได้ โดยมีค่าใช้จ่าย ด้านสังคม เป็นจำนวนเงินประมาณ5ล้านบาทในการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน ทั้งสามด้านโดยสรุป มีความสำเร็จ และยั่งยืน ตามที่ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ทุกประการ

วิสัยทัศน์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

“เป็นผู้นำการจัดการสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมไม้จากป่าปลูกในปี 2565”

ติดต่อสอบถาม: สำนักงานสวนป่าแม่เมาะ หมู่ 7 ต.บ้านดง อ.แม่เมาะ จ.ลำปาง รหัสไปรษณีย์ 52220

โทร084-3635466 Email address : maemoh@windowslive.com